

Nr 259.

Av herr **Holmberg**, om viss ändring av bestämmelserna rörande kolonisationen på kronomark, m. m.

I årets statsverksproposition (punkt 144 under nionde huvudtiteln) säger sig departementschefen förutse att lägenheter, som upplåtits å kronomark, torde komma att avträdas i större omfattning än vad tidigare varit fallet.

Då det från lägenhetsägarnas sida ofta anförts klagomål över villkoren för sådan avträdelse, synes det sålunda finnas särskild anledning att nu företaga förändring av gällande bestämmelser rörande ersättningen till lägenhetsinnehavare, som av en eller annan anledning vill avträda lägenheter åt kronan.

Om vederbörande myndighet finner att sådan lägenhet bör nedläggas kan innehavaren få ersättning enligt av Kungl. Maj:t utfärdat särskilt bemyndigande. I annat fall har innehavaren att begära laga avträdes-syn, men de villkor som därvid skola uppfyllas äro så strängt hållna att de vanligen icke ge lägenhetsinnehavaren möjlighet till någon ersättning.

Hur orimligt hårt de gällande bestämmelserna verka, kan åskådliggöras med följande aktuella fall från Norrbottens län:

Innehavaren av skogstorpet Kursobäcken i Sikå revir, C. L. Lundberg, har på grund av hög ålder och ohälsa ansökt att bli löst från sitt kontrakt. Han har samtidigt begärt att få ersättning för det arbete han nedlagt på torpet under en hel mansålder. Det är nämligen 43 år sedan Lundberg slog sig ned i obygdén. Han har uppfört byggnader och brutit mark under svåra umbäranden, och torpet gav så småningom tillsammans med arbetet i skogarna en mager bärkning åt Lundberg och hans familj. Det verkliga värdet av denna pionjärgärning uppe i obygdén finns det inga mått för, men för Lundbergs del är hela behållningen av hans och hans familjs hårda slit nedlagt i torpet, som han nu måste lämna. Hustrun är nämligen död sedan 12 år tillbaka, barnen ha sökt sig till gästvänligare trakter, och Lundberg själv är för gammal för att kunna leva ensam så långt avlägset. Han meddelade därför sin avsikt att flytta och begärde ersättning.

Domänstyrelsen meddelade emellertid att torpet icke skall nedläggas. För Lundbergs del kunde domänstyrelsen därför icke tillämpa Kungl. Maj:ts särskilda bemyndigande. Det är visserligen Lundberg »obetaget att begära laga avträdessyn», men värdet härav är med nu gällande bestämmelser lika med noll. Summan av det hela är alltså att Lundberg får lämna sitt torp utan minsta ersättning för det där nedlagda arbetet.

Det är inte rimligt att ett helt liv av strävsamt och samhällsnyttigt

arbete under svåra förhållanden skall lönas på detta sätt. De angivna förhållandena för kronans lägenhetsinnehavare avvika ju också markant från statsmakternas nuvarande strävanden att visa uppskattning och så långt möjligt bereda rättvisa åt de sämst ställda samhällsgrupperna.

Under åberopande av vad sålunda anförts föreslår jag

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om proposition med förslag om sådan ändring av bestämmelserna rörande kolonisationen på kronomark att skälig ersättning må kunna utgå för lägenheter, som avträdas till kronan, även om lägenheten i fråga icke skall nedläggas, samt

att riksdagen tillerkänner innehavaren av skogstorpet Kursobäcken i Sikå revir, C. L. Lundberg, skälig ersättning för egendom, som han avträtt åt kronan.

Stockholm i januari 1947.

Helmer Holmberg.
